

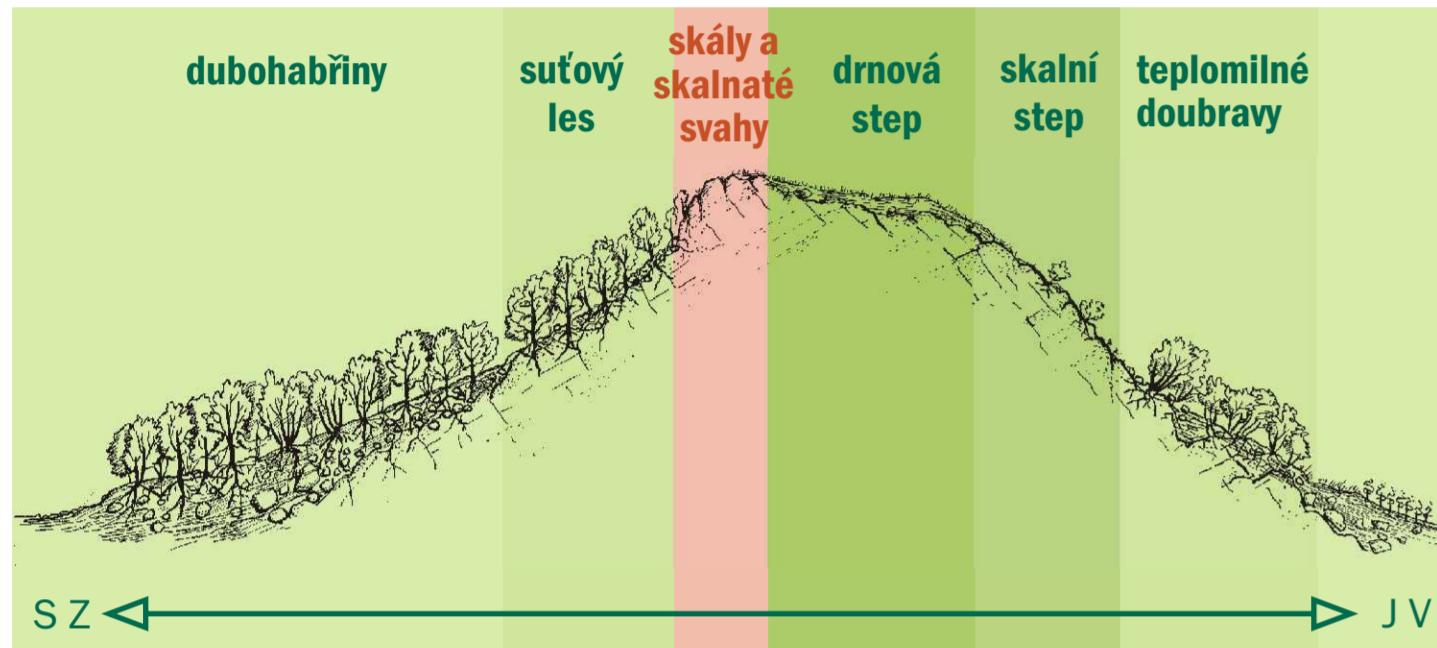
NS Děvín

skály a skalnaté svahy

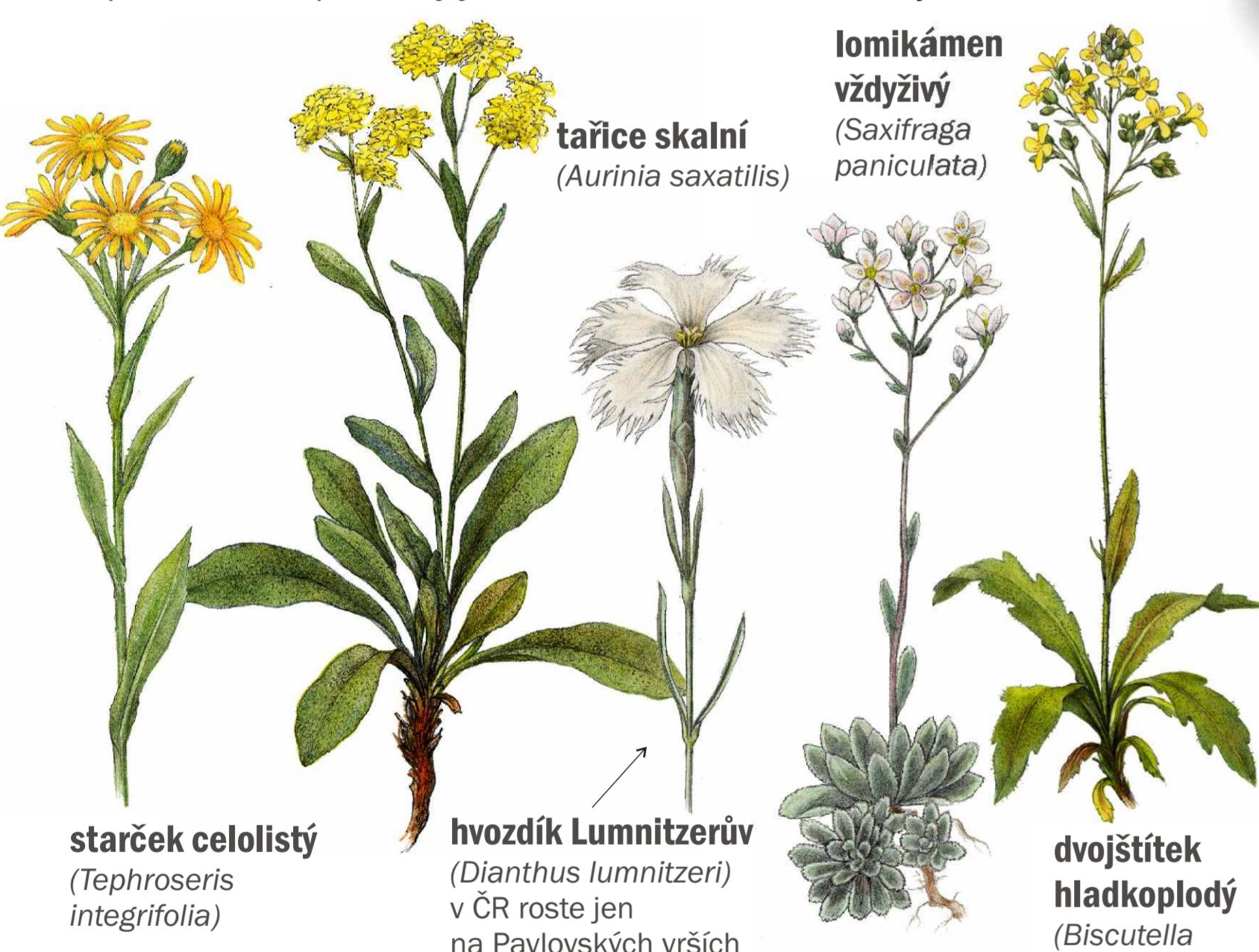
9

Snad nejnápadnějším biotopem národní přírodní rezervace Děvín-Kotel-Soutěška jsou skály a příkré skalnaté svahy. Jsou to stanoviště nejméně narušená člověkem, která nebyla ani v minulosti porostlá lesem. Rostliny zde mohou růst pouze ve spárách skal vyplněných malým množstvím zvětraliny.

Schéma rozložení jednotlivých typů stanovišť na příčném řezu Děvínem

Příkré západně a severně orientované skalnaté svahy vykazují mnohem vyrovnanější ekologické podmínky. Během dne zde není zdaleka tak teplo jako na jižně orientovaném svahu, a také půdní vlhkost je obvykle větší. Na těchto místech převládá typ skalní stepi, v němž dominuje pěchava vápnomilná. Dopravují ji některé vzácné reliktní druhy.

Hlavní horninou tvořící masiv Pavlovských vrchů jsou ernstbrunnské vápence staré přibližně 150 milionů let. Vznikaly v druhohorách na dně moře někde na východ od dnešní Pálavy. Vápence jsou tvořeny z vápnitých koster zpevňujících měkké tělo korálů a ze schránek drobných mořských živočichů, které moře postupně přeměnilo v úlomky. Miliony let po zániku organismů se úlomky svou hmotností a různými procesy stmelily a horotvorné procesy pak vyzdvihly usazenou horninu nad mořskou hladinu. Části schránek živočichů se v některých vápencích zachovaly jako fosílie.

druhohorní zkameněliny z ernstbrunnského vápence

poštolka obecná
(*Falco tinnunculus*)

Poštolka je známý dravec, který často hnídí na budovách. Je pro něj typické třepotání na jednom místě ve vzduchu při lově kořisti.

roryš obecný
(*Apus apus*)

Skály Soutěsky a Martinky představují jednu z mála našich lokalit, kde rorysi hnídí ještě původním způsobem ve štěrbinách skal.

zedniček skalní
(*Tichodroma muraria*)

Pálava je u nás jediným místem, kde se lze v zimě pravidelně potkat s tímto vzácným hostem z vysokých evropských hor.

netopýr pestrý
(*Vespaertilio murinus*)

Je to náš nejvýrazněji zbarvený netopýr. Své úkryty hledá často ve štěrbinách skal.

Skalnatá stanoviště hostí také mnoho bezobratlých živočichů. Stačí si trochu pozorně prohlédnout úpatí jakékoli skalky a téměř okamžitě objevíte velké množství ulit nejrůznějších plžů.

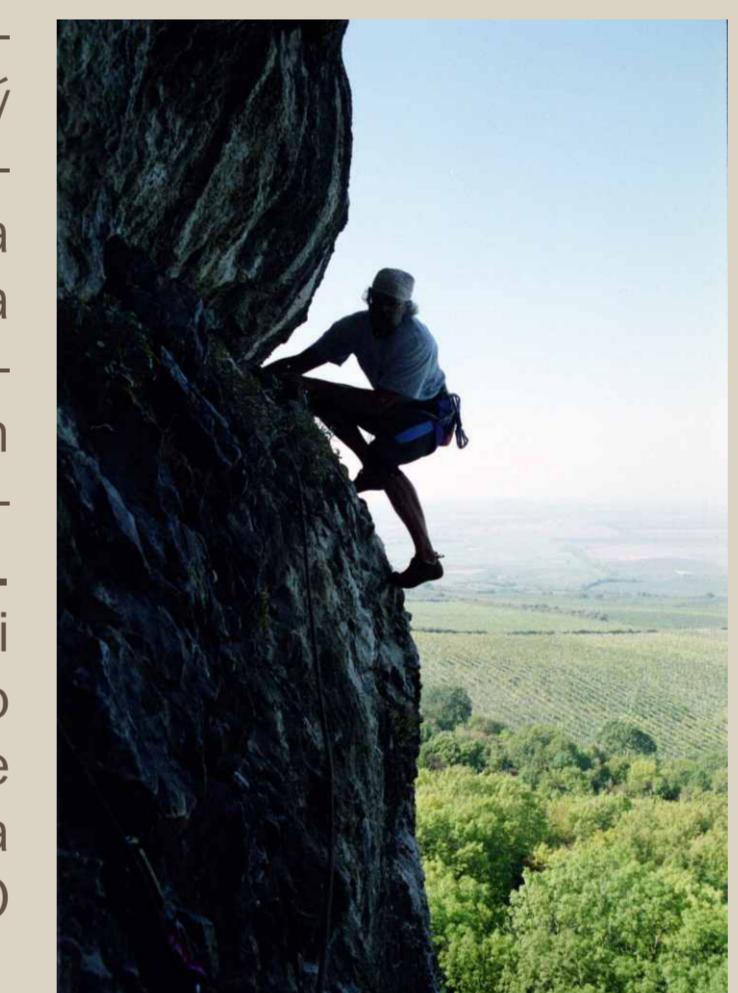
<p>drobnička žebernatá (<i>Truncatellina costulata</i>)</p> <p>Ačkoli mohou vytvářet velmi početné populace (až 1000 jedinců na m²), unikají drobničky většinou naši pozornosti pro svoji nepatrnou velikost – délka nepřesahuje 2 mm. Drobnička žebernatá se u nás vyskytuje jen na Děvíně a Děvčíkách a představuje významný relikt ze staršího holocénu (boreál).</p>	<p>ovsenka žebernatá (<i>Chondrina clienta</i>)</p> <p>Tento epilitický plž obývá výsluně stěny vápencových skal, u nás se nachází pouze na Moravě. Délka její ulity nepřesahuje 7 mm a běžně často splývá s vápencovým podkladem (viz foto).</p>	<p>kuželovka skalní (<i>Pyramidula pusilla</i>)</p> <p>Na rozdíl od ovesenky žebernaté preferuje tento další epilitický plž stinnější a vlhčí partie vápencových skal. U nás žije v krasových oblastech po celém území. Barva její ulity je tmavě hnědá a nepřesahuje šířku 3 mm. Starší jedinci zbělaví a potom splývají s podkladem.</p>
--	--	---

relikt – druh, který se zachoval z dávnějších dob vývoje přírody

epilit – rostlina či živočich žijící na povrchu pevných hornin

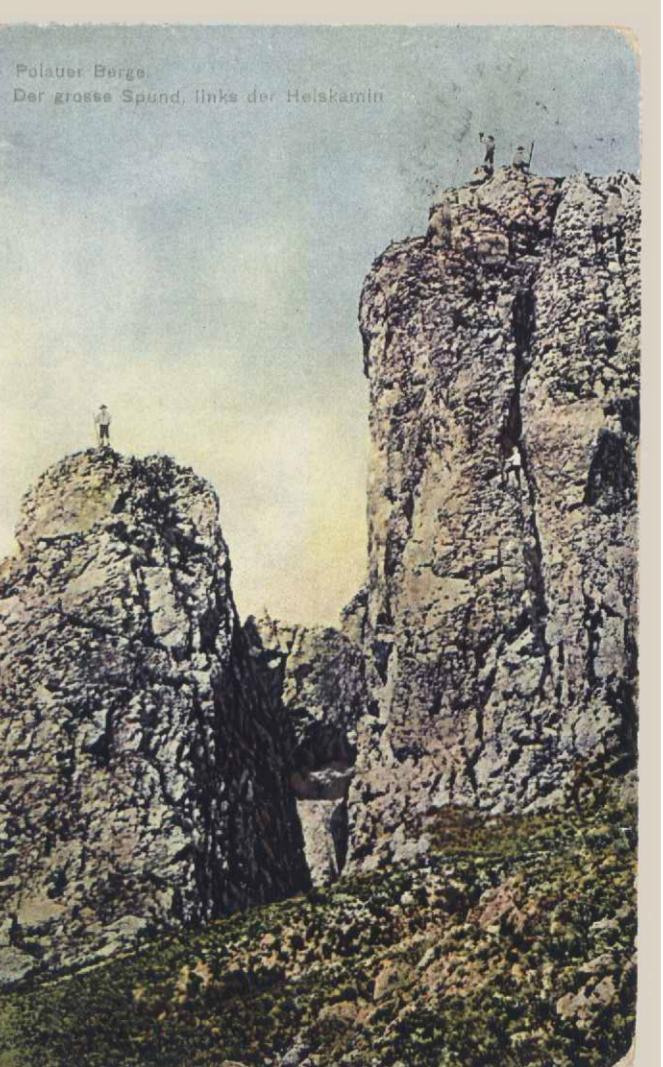
Horolezecké sporty na území rezervace

Horolezecký areál, který zahrnuje skály Martinka, Vzývající a Trún, byl ještě v polovině minulého století tradičním místem horolezeckých srazů, především místních a brněnských horolezců. Zákon o ochraně přírody z roku 1992 horolezecké využití národních přírodních rezervací vyloučil. Koncem devadesátých let se Správa CHKO Pálava dohodla s horolezeckou skupinou Pálavský věšák: na zkušební dobu byla vymezena skála Martinka s nejbližším okolím jako oficiální horolezecký areál. Aktuální situaci s povolením pro horolezce je možné zjistit na Správě CHKO Pálava.

Geologické zajímavosti tohoto zastavení

Ve skalní stěně vlevo před vámi můžete pozorovat tektonický zlom, vzniklý prasknutím vápence při horotvorných pohybech. Tektonickým pohybům vděčí za svůj vznik i Velká zátka (Velký špunt) – balvan vklíněný ve skalní rozsedlině mezi Obřím kamenem, u něhož stojíte, a Martinkou.

Na severně orientovaných skalách Děvína rostou některé **glaciální relikty** – rostliny, které nesnášejí zastínění vegetací, takže po skončení doby ledové a nástupu lesa dokázaly přežít pouze na přirozeně bezlesých stanovištích. Do této skupiny patří **písečnice velkokvětá** (*Arenaria grandiflora*). V puklinách skal nad Soutěskou má jedinou lokalitu v České republice, vzdálenou přes sto kilometrů od nejbližších výskytů v předhůří Alp.

